

Doma na HANÉ

Noviny pro milovníky Hané, její přírody a lidí.

Novinka v Hanáckých Benátkách – Hanácké farmářské trhy v Litovli

Obyvatelé města Litovel navštívili přehlídku domácích výrobků celkem třikrát. Akce se uskutečnila na náměstí v Litovli. Farmářský trh pravidelně nabízel od 14 do 18 hodin nejméně 30 prodejců nejrůznějších kvalitních potravin, jako jsou domácí sýry, maslo, maso, uzeniny, ryby, pečivo, zeleninu, burčák a spoustu dalších dobrot. Nechyběl ani doplňkový sortiment od koření až po přírodní kosmetiku.

Hanácké farmářské trhy v Litovli, 10. 9. 2011

Těžištěm akce, která představila i držitele regionálních značek „HANÁ regionální produkt“ a „JESENÍKY originální produkt“, byl řemeslný jarmark. Trhy na náměstí byly doplněny o jedinečné vystoupení kapel Medicimbal a Na Vostro, které svým širokým repertoárem uspokojily posluchače každé věkové skupiny.

Hanácké farmářské trhy v Litovli, 7. 10. 2011

Hanácké farmářské trhy v Litovli pořádá: MAS Moravská cesta, město Litovel, Městský klub Litovel a Mikroregion Litovelsko.

Hanácké farmářské trhy v Litovli, 16. 12. 2011

Značka HANÁ regionální produkt®

Stejně jako každý region v České republice, tak i region Haná má svůj vlastní neopakovatelný charakter, daný přírodním bohatstvím, kulturou a staletými tradicemi jejich obyvatel. Také výrobky a produkty pocházející z regionu Hané nesou část tohoto charakteru – je do nich vložena práce zdejších řemeslníků a zemědělců, i část jejich duše. Zavedení značky pro výrobky, která garantuje jejich původ na Hané, je jednou z cest, jak zviditelnit produkci místních výrobců. A to jak vůči turistům a návštěvníkům regionu, tak vůči jeho obyvatelům. Zákazník získá nákupem značených produktů kvalitní a jedinečný výrobek, podpoří konkrétního výrobce a ekonomiku regionu a zároveň přispívá k ochraně životního prostředí.

Co znamená „HANÁ regionální produkt“?

„HANÁ regionální produkt“ je značka pro zdejší výrobky, která garantuje zejména původ výrobků na Hané a jejich jedinečnost vyplývající z vazby na tento region (tradice, místní suroviny, ruční výroba apod.). Značka je udělována řemeslným výrobkům, potravinářským nebo zemědělským produktům, které musí být dostatečně kvalitní a nesmí poškozovat přírodu a životní prostředí.

Proč nová značka vznikla?

Značení místních výrobků je jednou z možností, jak spojit ochranu přírodního a kulturního dědictví s hospodařením člověka. Značka může prosperovat díky výjimečnosti Hané jakožto území se svěbytnou kulturou i zachovalou přírodou, jejíž lužní lesy Litovelského Pomoraví jsou chráněnou krajinnou oblastí a zároveň součástí evropské soustavy chráněných území Natura 2000. Značka také pomáhá čelit nepůvodním výrobkům, které zneužívají ná-

zvů a symbolů spojených s Hanou pro svou vlastní reklamu.

Značené výrobky a jejich propagace na druhou stranu pomáhají zviditelnit celý region Hané a posílit jeho „image“.

Samotná značka ale není zdaleka to jediné, co v regionu pomáhá. Snad ještě důležitější je skutečnost, že díky systému značení dochází ke kontaktům mezi podnikateli, zástupci veřejné správy, ochrany přírody a cestovního ruchu a nastavují se nové formy spolupráce uvnitř regionu.

Jak značka „HANÁ regionální produkt“ pomáhá místním výrobcům?

Udělení značky znamená pro výrobek především efektivní formu reklamy a propagace. Značka, a s ní i všechny certifikované výrobky, bude propagována zejména v cestovním ruchu: připraveny katalogy značených výrobků, letáčky a další propagační materiály. Značené výrobky jsou prezentovány také na vlastním samostatném webu www.regionalni-znacky.cz. Význam-

ným propagačním nástrojem jsou také noviny „Doma na HANÉ“.

Protože dalším cílem značení je podpořit spolupráci mezi podnikateli v regionu, jsou pořádány společné schůzky s výrobci, kde se diskutuje o pravidlech systému značení a o možnostech, jak může značka místním podnikatelům pomoci. Výrobci jsou zváni na významné akce v regionu i mimo region.

Jakým výrobkům a produktům je značka určena?

Značka je udělována výrobkům spotřebního charakteru, určeným pro běžné zákazníky.

Produkty lze rozdělit do tří skupin:

- Řemeslné výrobky a umělecká díla – např. výrobky ze dřeva, skla nebo papíru, slaměné ozdoby, krajky, šperky, keramika, nábytek, upomínkové předměty apod.
- Potravin a zemědělské produkty – např. mléko, sýry, maso, ryby, pečivo, ovoce, zelenina, víno, nápoje (šťávy a mošty), med apod.
- Přírodní produkty – např. lesní plody, léčivé byliny, čaje, extrakty z rostlin pro kosmetické účely apod.

Co musí značené výrobky splňovat?

Aby mohl výrobek získat značku „HANÁ regionální produkt“, musí projít procesem certifikace. Tento proces

(pokračování na straně 8)

Střípky odjinud

Certifikované služby v cestovním ruchu nově také v Jeseníkách a na Prácheňsku

Na konci listopadu zasedly v sídlech koordinátorů značek JESENÍKY originální produkt® a PRÁCHEŇSKO regionální produkt® poprvé komise pro certifikaci ubytovacích a stravovacích služeb. Značku s jesenickým zvonečkem tak jako první získala horská Severomoravská chata a Relax centrum Kolštejn, které v Branně poskytuje služby wellness hotelu s ojedinělým programem vitálního světa i turistický hotel pro rodiny s dětmi. Na Prácheňsku se mezi první osmičku dostaly rodinný penzion Mlýn Kostřata u Myštic, ubytování v historické budově jihočeského statku Drtina v obce Kozlí, apartmán U Čarků v Čížově, rekreační zařízení Nová Louka v Albrechticích nad Vltavou a Penzion u Sv. Anny v Protivíně. Značku získala i tři stravovací zařízení různorodých typů – tradiční českou kuchyni zaujal Bufet Miláček v Albrechticích nad Vltavou, zvěřinovými specialitami i originálním interiérem Lovecká bašta ze Strakonice a především hovězími steaky z vlastní farmy hospoda U starého kance v Hoslovičích, kde navíc láká i ubytování v penzionu, projížďky na koni a návštěva nedalekého historického mlýna.

Projekty spolupráce MAS tentokrát i mezinárodně

Zatímco značka HANÁ regionální produkt® se může těšit na příliv nové energie ze spolupráce čtyř místních akčních skupin z Olomouckého kraje (více na straně 8), také v dalších regionech se daří podporovat zájem o místní produkci a zároveň aktivně sdílet nejen zdroje, ale i zkušenosti. Na Prácheňsku se pět tamních MAS, které společně zavedly značky PRÁCHEŇSKO regionální produkt®, nyní soustředí především na využití potenciálu místních produktů a služeb pro rozvoj cestovního ruchu. MAS Podlipansko (koordinátor značky POLABÍ regionální produkt®) chce přispět k efektivní propagaci místních výrobců nejen v Polabí, ale také na Říčanskou a v oblasti působnosti MAS Krajina srdce, kde se připravují nové regionální značky, to vše ještě ve spolupráci s partnery z Finska a Litvy. Další MAS – Horní Pomoraví (koordinátor značky JESENÍKY originální produkt®), Podolí (koordinátor značky MORAVSKÉ KRAVAŘSKO regionální produkt®) a Moravský kras (koordinátor značky MORAVSKÝ KRAS regionální produkt®) se orientují na partnery ze Slovenska, konkrétně MAS ze Šariše, Podpořanů a Krasu. I na Slovensku totiž v poslední době intenzivně narůstá zá-

(pokračování na straně 3)

Nové certifikáty „HANÁ regionální produkt“ dostali výrobci potravin i záhorská krajka z Veselíčka

Od začátku března, kdy je MAS Moravská cesta členem Asociace regionálních značek, získalo regionální značku „HANÁ regionální produkt“ 27 výrobců.

Dalších osm výrobců může označit své zboží značkou „HANÁ regionální produkt“. Rozhodnutím certifikační komise, která se sešla v pondělí 21. listopadu v Července, se tak zařadilo do skupiny již sedmadvaceti řemeslníků a výrobců, kteří nabízejí kvalitní a originální produkty vyráběné právě v oblasti Hané. Nové certifikáty získali tentokrát především výrobci potravin.

Zaměřili jsme se hlavně na potravinářské produkty, které nám v nabídce zatím docela chyběly. Od nynějška máme na seznamu masné i mléčné výrobky, uzeniny, zabijačkové speciality, med i povidla.

Ochrannou známku nově používá Zemědělsko-obchodní družstvo vlast-

níků Újezd u Uničova na svých tradičních masných výrobcích, společnost AMALTHEA na mléčných výrobcích, společnost Kouřil na svých bedihošťských zabijačkových a uzených specialitách, Jan Beneš si značku přidá na etiketu „Hanáckého medu“, Jiří Netopil na „Švestková povidla“, Miroslav Srostlík označí svá řezbářská díla, Pekařny Přílepy obaly s hanáckým pečivem. Jedním z mála nepotravinářských produktů je tentokrát dnes už ojedinělá záhorská krajka, kterou vyrábí Pavla Hučínová z Veselíčka.

Své certifikáty si výrobci slavnostně převzali 4. prosince 2011 u příležitosti Adventní slavnosti v Bílé Lhotě. Součástí této akce byl také jarmark

produktů, na kterém nabízelí své domácí výrobky právě držitelé regionální značky „HANÁ regionální produkt“.

Certifikační komise na HANÉ je složena ze zástupců místních akčních skupin, sdružení, institucí, regionálních výrobců a odborné veřejnosti. Komise se sešla v sídle regionálního koordinátora MAS Moravská cesta v Července a hodnotila předložené žádosti o udělení značky „HANÁ regionální produkt“. U všech výrobků se zaměřujeme především na základní kritéria, mezi která patří místní původ, kvalita, šetrnost k životnímu prostředí a jedinečnost ve vztahu k regionu. Regionální značka garantuje zákazníkům původ výrobku z Hané,

originalitu a vazbu na toto území, a zároveň slouží ke zviditelnění místní produkce. Nejbližší kolo další certifikace regionální značky se uskuteční v dubnu 2012.

Výrobky se značkou HANÁ regionální produkt® ovšem už nebudou muset lidé hledat jen na řemeslných jarmarcích. Od nynějška si je mohou zakoupit přímo v kamenném obchodě v Olomouci. Nová prodejna v centru města v uličce za Prieorem nabídne kromě specialit z Hané také originální produkty z Jeseníků, Moravského krasu či Moravského Kravařska. Také proto nese na svém štítu název „To právě z HANÉ i odjinud“.

Střípky odjinud

(pokračování ze strany 1)

Jem o regionální značení a iniciátorem už zahájených projektů jsou právě místní akční skupiny. A ačkoli smysl regionálních značek spočívá v podpoře rozmanitosti jednotlivých území, principy, základní postupy i řada překážek, které je třeba nejen v začátcích překonat, jsou si všude velmi podobné. České značky mohou nabídnout skutečně pestrou paletu následovníhodných příkladů i – jak už to v životě bývá – nějaké ty slepé uličky, kterým je lépe se vyhnout. Do jaké míry se kýžené sdílení dobré praxe podaří přenést do česko-slovenské spolupráce, nám ukáží nejbližší měsíce.

Kampský krajáč – regionální produkty v Praze na Kampě

V polovině září proběhl v Praze na Kampě (v těsném sousedství Karlova mostu) první festival regionálních značek. Dvoudenní jarmark v kouzelném prostředí historické Prahy hostil 20 stánků, v nichž se představily výrobky od více než 30 producentů. Prodej zajišťovali sami výrobci, kteří v rámci možností svá řemesla i předváděli. O občerstvení se postarala pražská kavárna Na Šumavě, která vedle lhenických přírodních šťáv a šumavského a strakonického piva nabídla třeba i vyhlášené Rendlovy tyčinky ze Sušice, Švestkovy celozrnné placky z Tasova a svatební koláčky Zdeňka Grni z Dřevohostic. Hanou svými nezaměnitelnými bronzovými šperky skvěle reprezentovali také Jiří Tomanec z Měrotína. Domáci i zahraniční návštěvníky potěšil i hudební program. V sobotu se představil Babský soubor Horní Poříčí z Prácheňska a dětský soubor Kosáček z Kostelce nad Černými Lesy. V neděli se zajímavě doplnila Pošumavská dudácká muzika ze Strakonice se dvěma kapelami z podhůří Jeseníků – klasicou dechovku i slavné skladby taneční hudby bravurně interpretovala Dechová hudba KMČ Dolní Studénky a suverénním výkonem ve stylu new country překvapila skupina Bonneville se světovým i vlastním repertoárem.

Co nového u sousedů

V průběhu roku 2011 se rodina regionálních značek rozrostla o další dvě – stylizovaný prácheňský hrad označuje výrobky z historického území Prácheňska (přesněji jeho části, kterou pokrývá území pěti spolupracujících místních akčních skupin z Jižních Čech) a skalní útvary v netypické modré barvě symbolizují Broumovsko a jeho pískovcové stěny a prameny. V obou těchto regionech už proběhly dvě certifikační komise a oceněné produkty najdete na společném portálu www.regionální-znacky.cz. Zájem o značení je ale i v dalších oblastech, kde probíhají intenzivní přípravy na zahájení značení. V příštím roce se tak můžeme těšit na produkty se značkou ŽELEZNÉ HORY regionální produkt®, které poznáte podle stylizovaného výra, na výrobky z KRAJE BLANICKÝCH RYTIŘŮ se svatováclavskou přílbicí i na produkty z MORAVSKÉ BRÁNY. Další projekty se připravují na Tábořsku, v okolí Prahy a na Znojemsku. A vzhledem k tomu, že podpora regionální produkce je fenomén, který alespoň v Evropě nezná hranice, začíná se rozvíjet i slibná spolupráce se slovenskými regiony.

Moravská brána do Evropy – mapování a studie obnovy technickohistorických památek na venkově

Sto let podpirám cestu. Kdo podepře mne.

V letošním roce se dočká uvedení nová publikace MAS Moravská cesta, jejímž autorem je místopisec a historik Ján Kadlec. Během dvou let se na území regionu pokusil zmapovat technické památky, jež v dávných časech ovlivňovaly životy obyvatel regionu. Staré mlýny a náhony, papírny či pily, zemědělské usedlosti, tvrže, ale také vojenské stavby a dopravní cesty – to vše se vešlo do knihy s názvem **Moravskou cestou po stopách technických památek Litovelska**.

„Ján Kadlec se mapováním památek a terénním průzkumem zabývá již více než deset let. V jeho publikaci nalezneme čtenář inspiraci pro poznávání a „chuť vidět to všechno na vlastní oči“. Autor hledá souvislosti mezi minulostí a současností a kromě pátrání v archivech místa prochází a vyhledává

dosud žijící pamětníky,“ vysvětlila předsedkyně MAS Moravská cesta Julie Zendulková.

Publikace je součástí projektu spolupráce tří místních akčních skupin MAS Moravský kras o.s., MAS Moravská cesta (Litovelsko-Pomoraví), o.s. a Místní akční skupina REGIONU POODŘÍ, o.s. „Hlavním cílem projektu „Moravská brána do Evropy – mapování a studie obnovy technickohistorických památek na venkově“ bylo zmapovat zachované i zaniklé technické památky území tří místních akčních skupin, vypracování studií obnovy a využití těch nejzajímavějších s návazností na oživení cestovního ruchu a tím zajištění vyšší atraktivity venkovských oblastí a kvality života,“ uvedla Zendulková.

Součástí projektu, jehož hmatatelným výsledkem jsou nyní tři rozdílné

publikace a jedna společná, byly i vzdělávací akce k podpoře využití památek v cestovním ruchu a došlo i na mezi-regionální vzájemnou propagaci v partnerských regionech.

Práce z terénního průzkumu by měly poukázat na opomíjenou část naší historie a našeho prostředí. „Chodíme kolem starých stodol, kolem starých mlýnů i dvorů a netušíme, že to byly kdysi velice důležité části vesnic. Tam se odehrával život. Například mlýny byly nejen místy, kde si člověk nechával semlít zrní, které potřeboval ke svému životu. Byly zároveň společenským centrem, kde se lidé scházeli a kam se přinášely nejnovější informace. Vodní stavby nám dnes ukazují, jak člověk krajinu kdysi využíval, neničil ji a nám ji ještě předal nepoškozenou,“ udává Ján Kadlec. –šum–

Ukázka z knihy Moravskou cestou po stopách technických památek Litovelska

Mlynáři při Mlýnském potoku dodržovali Řimickou smlouvu

Pohled do určitých historických momentů na nás může působit jako pohled do čisté vody. Existovalo kdysi tzv. vodní právo, kterým se řídili mlynáři. Toto právo určovalo potřebné množství vody pro jednotlivé mlýny. Museli jej dodržovat mlynáři, stavitelé i vrchnost v případě, že jeden vodní tok poháněl více mlýnů. Například Mlýnský potok na Litovelsku protékal mnoha vesnicemi i samotným městem Litovel, jež byly majetkem několika vrchností. Pro potřebu údržby jezů, náhonu a zajištění dostatku vody proto vznikla unikátní tzv. Řimická smlouva z roku 1474.

V citaci této pozoruhodné smlouvy si všimněme především, jak jednoznačně muselo platit dané slovo v době, kdy lidé neměli ani mobilní telefony ani internet a další komunikační možnosti dnešní doby. Neměnitelná zásada, již obsahovala Řimická smlouva byla ve své době považována za posvátnou a nikdo si ji nedovolil měnit.

„V roce 1474 se u příležitosti položení nového dřevěného prahu, sešli u řimického jezů zástupci vrchnosti mlýnů a k uvarování všech nepřístojností při nezbytných opravách stanovili jako hlavní zásady následující: Kromě již existujících nesměl být na řece zřízen žádný další mlýn. Jestliže by někdo vystavěl přesto nové dílo, měl zaplatit pokutu 2000 kop grošů. Žádný mlynář se nesměl na svém mlýně, na jezu nebo žlabu pouštět na vlastní pěst do žádných změn, k nim mohlo dojít pouze s vědomím a schválením zúčastněných mlynářů a vrchnosti, neboť každý mlynář musel nechat odtékat vodu tak, jak ji přijímal. Údržba řimického jezů se měla stát věcí oprávněných majitelů.

V případě, že by mladečský mlynář jako nejbližší k jezu seznal za nutnou nějakou opravu, měl poslat prvnímu sousedovi dřevěnou sekýrku, ten ji měl do hodiny předat dalšímu a ten opět dalšímu tak, aby ještě v průběhu téhož dne dorazila až k mlynáři ve Lhotě. Ten musel následujícího dne časně

Budova bývalého mlýna v Řimicích

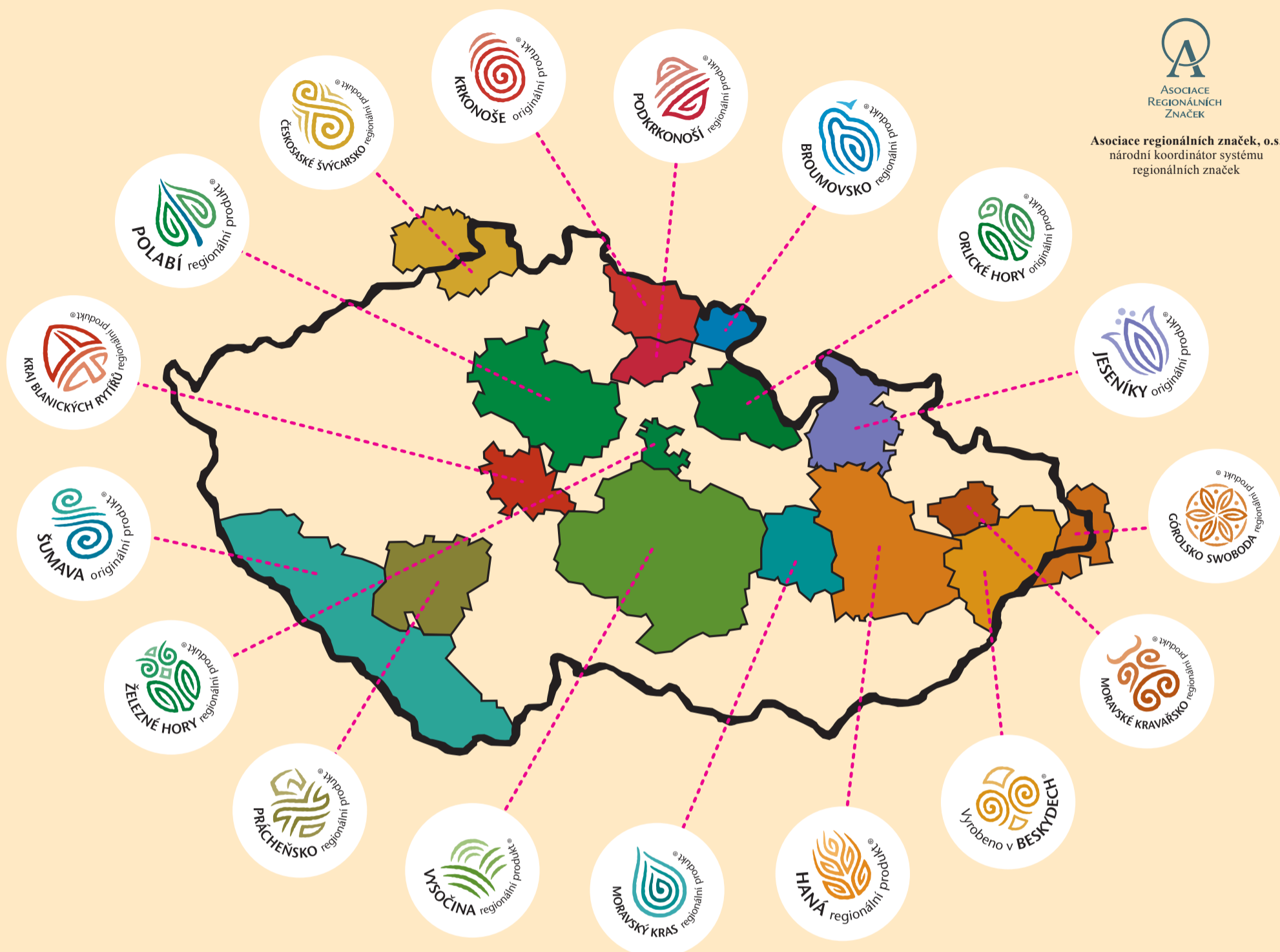
ráno vyrazit s pacholkem nebo mláděkem k řimickému jezu, po cestě proti proudu se všude zastavit a vzít s sebou všechny mlynáře s čeledí. Nejdříve dvě hodiny po úsvitu měla začít práce, která mohla skončit až po západu slunce. Každý měl být na místě den co den tak dlouho, dokud nebude dílo dokončeno. Mlynáři z Mladče a Lhoty jako zástupci ostatních mlynářů měli dbát na dodržování těchto ustanovení, řídit práce na řimickém jezu a v případě potřeby pozvat neposlušné před

litovelského rychtáře a nechat je odsoudit. Jestliže by někdo byl odsouzen a nezaplatil uloženou pokutu, měl být s pomocí chudobinské vrchnosti uvězněn v Litovli tak dlouho, dokud povinnost nesplní... V roce 1497 bylo toto narovnání schváleno i králem Vladislavem Jagellonským s dodatkem, že pevně stanovená věčná činže mlynářů nesmí být změněna ani v případě, že by Vlašimští panství ze zástavy vyplatili. Všechny tyto dokumenty tvoří tzv. Řimickou smlouvu.“

Území působnosti značek projektu v České republice

Slavnostní předávání certifikátů – 1. 5. 2011 – Ekologické dny v Olomouci

Značení domácích výrobků na HANĚ

MAS Moravská cesta je regionálním koordinátorem značení domácích výrobků na HANĚ. V rámci regionálního značení HANÁ byla navázána spolupráce s dalšími místními akčními skupinami v tomto regionu, který zahrnuje oblasti Olomoucka, Přerovska, Prostějovska, Vyškovska a Kroměřížska. Spolupráce byla stvrzena dne 3. března 2011 podpisem „Memoranda o spolupráci“, jehož ustavujícími členy jsou místní akční skupiny, které působí v regionu Haná, pět certifikovaných výrobců, sdružení a instituce. Společně pracujeme na marketingové strategii regionální značky s mottem: „Hanáci ōmijó ledasco – zkošte to.“

Účastníci Memoranda o spolupráci „HANÁ regionální produkt“

Místní akční skupiny:

MAS Moravská cesta (*Litovelsko, Olomoucko*)
 MAS Region HANÁ (*Kosířsko, Konicko, severní Prostějovsko*)
 MAS - Partnerství Moštěnka (*jižní Přerovsko, Holešovsko*)
 MAS Na cestě k prosperitě (*jižní Prostějovsko Némčicko*)
 MAS Prostějov venkov

Další zájemce o spolupráci:

MAS Uničovsko, o.p.s.

Výrobci:

Kuželová Hana – *Bíle zdobené dekorativní perník*
 Ing. Arch. Zdeňka Giacintová – *Textilní výrobky z modrotisku a kanafasu*
 Jarmila Vitoslavská – *Hanácké kroje*
 Josef Sýkora – *Dřevěné hračky, dekorace a kuchyňské potřeby*
 Zbyněk Poštulka – *Tvarůžkové moučnický z Loštic*

Sdružení a instituce:

Asociace regionálních značek ČR
 Krajské sdružení Národní sítě MAS ČR v Olomouckém kraji
 Olomoucký kraj
 Krajská agentura pro zemědělství a venkov Olomouc

Mapa vymezeného území – HANÁ regionální produkt®

Regionální koordinátor – Moravská cesta (Litovelsko – Pomoraví), o. s.

MAS Moravská cesta převzala po dohodě se sdružením Aktiv+ a předešlém pověření certifikovaných výrobců koordinaci regionální značky „HANÁ regionální produkt®“. Na valné hromadě Asociace regionálních značek (ARZ) dne 8. března 2011 v Praze byla Moravská cesta přijata jako již patnáctý člen ARZ a jmenována regionálním koordinátorem značení domácích výrobků „HANÁ regionální produkt®“.

Místní akční skupina Moravská cesta (Litovelsko – Pomoraví), o. s. je subjektem, který vznikl v roce 2005 jako místní partnerství podnikatelů, obcí a neziskových organizací. Formálně se

občanské sdružení ustavilo v polovině roku 2006.

Území, na kterém působí místní akční skupina je rozmanité. Část území je tvořeno romantickou scénérií Bouzovské vrchoviny, které vévodí známý hrad Bouzov. Zbývající část území tvoří tradiční zemědělská oblast Haná a unikátní území lužních lesů v CHKO Litovelské Pomoraví.

Díky této rozmanitosti je toto území turisticky zajímavé. Nacházejí se zde historické památky, především hrad Bouzov a město Litovel (Hanácké Benátky), přírodní zajímavosti – Mladečské a Javoříčské jeskyně, arboretum

v Bílé Lhotě, CHKO Litovelské Pomoraví, ale také muzea, která připomínají život v tomto regionu (Muzeum Litovelska, Národopisné muzeum Cholinka, Hanácký skanzen v Příkazích).

MAS Moravská cesta má na starosti 21 obcí (od Křelova po Bouzov) a v současné době působí jako rozvojová agentura, která vybírá místní projekty ze svého regionu v programu LEADER. V letech 2008–2011 podpořila 60 projektů místních žadatelů za 40 milionů korun.

Národopisný soubor Cholinka, DEN MAS v Sobáčově

Prostějov venkov o.p.s. PROSTĚJOV venkov ops

Místní akční skupina Prostějov venkov o.p.s. vznikla v březnu 2006 sloučením Svazku obcí Prostějov venkov a dalších obcí. Později se rozrostla na současných 24 obcí, viz mapa vymezeného území na straně 6. Nachází se v jižní části Olomouckého kraje. Oblast, ve které působí, tvoří jakousi podkovu, v jejímž středu se nachází město Prostějov.

Hlavním smyslem naší obecně prospěšné společnosti je podpořit snahy lidí na venkově v oblasti rozvoje podnikání, zlepšování technické, dopravní infrastruktury a vzhledu obcí, dále rozvoj společenského, kulturního i spor-

tovního života v obcích a zhodnocování kulturního dědictví regionu.

Ve společnosti pracujeme metodou LEADER, kdy do rozhodování zapojujeme zástupce veřejné správy, ale i podnikatele a neziskové organizace.

Do oblasti našeho působení patří i podpora tradic. Přestože na území působí hanácký soubor písní a tanců Klas z Kralic na Hané, tradice a především ruční výroba z regionu mizí. Doufáme, že se nám s pomocí značky „HANÁ regionální produkt“ podaří podpořit stávající výrobce a nalákat veřejnost k návratu k tradicím.

Region HANÁ, o.s.

MAS Region HANÁ, o.s. leží na území 29 obcí – Bílsko, Bohuslavice, Čechy pod Kosířem, Čelechovice na Hané, Drahanovice, Hačky, Hněvotín, Hvozď, Laškov, Loučany, Loučka, Luběnice, Lutín, Náměšť na Hané, Ochoz, Olbramice, Olšany u Prostějova, Pěnčín, Polomí, Raková u Konice, Rakůvka, Senice na Hané, Senička, Slatinice, Smržice, Stařechovice, Slatinky, Těšetice a Ústín o rozloze 228,47 km² s 25 000 obyvateli.

Jednotlivé obce jsou i členy různých mikroregionů: Kosířsko, Kostecko, Litovelsko a Konicko. Region HANÁ má na svém území celou řadu kulturních a historických památek např. zámky v Náměšti na Hané a v Čechách pod Kosířem, Černou věž v Drahanovicích, hasičské muzeum a muzeum kočárů v Čechách pod Kosířem, muzeum veteránů ve Slatinicích aj.

Na území Regionu HANÁ jsou i zajímavé přírodní lokality: Přírodní rezervace Terežské údolí, přírodní park Malý a Velký Kosíř, lokalita devonských vápenců s nalezišti zkamenělin u obce Čelechovice na Hané.

Region HANÁ o.s. vzniklo v roce 2004. Byla to jedna z prvních místních akčních skupin v Olomouckém kraji, která začala pracovat v programu Leader ČR, Leader + a její strategický plán byl podpořen na období 2007–2013.

Občanské sdružení získává dotace i z jiných programů: SROP, ROP, INTERREG a dalších.

Skanzen v Rymicích

MAS – Partnerství Moštěnka, o. s.

MAS – Partnerství Moštěnka je občanským sdružením zástupců obcí, místních spolků a podnikatelů z regionu 50 obcí, které naplňuje integrovanou rozvojovou strategii svého území „My a svět“ a Strategický plán LEADER, díky kterému podpořila v letech 2009–2011 již 50 místních projektů za bezmála 30 milionů korun.

Ústředním sloganem MAS je „Otevřené partnerství pro rozvoj venkovských iniciativ v samotném středu Moravy“. MAS koordinuje partnerství a projekty svých 96-ti členů, například uskutečnila či řeší šest projektů spolupráce LEADER na oživení cestovního ruchu v regionu a další připravuje. Kancelář MAS poskytuje dotační poradenství a zajišťuje projektové řízení pro své členy z nejrůznějších dotačních zdrojů.

Region „Místní akční skupiny – Partnerství Moštěnka“ se nachází na pomezí Olomouckého a Zlínského kraje. Střetávají se zde národopisné oblasti Hané, Záhohí a Valaška. Území MAS – Partnerství Moštěnka tvoří 50 obcí – 22 obcí mikroregionu Moštěnka v Olomouckém kraji, 19 obcí mikroregionu Holešovsko a 9 dalších obcí v okolí ve Zlínském kraji. Žije zde více než 38 tisíc obyvatel včetně dvanáctitřicetého města Holešova.

MAS-Partnerství Moštěnka má několik partnerů. S nimi uskutečnila nebo ještě plní čtyři projekty spolupráce LEADER: „Společně a každý zvlášť po stezkách“ – MAS Nizký Jeseník, MAS Společná cesta, „Kraj pod Hostýnem ožívá“ – MAS Podhostýnska, „Moravské a slezské ovocné stezky“ – šest partnerů v čele s MAS Nizký Jeseník a „Po formanských stezkách“ – MAS Hříběcí hory. MAS má uzavřenou partnerskou smlouvu se slovenskou MAS MALOHONT (Banskobystrický kraj) a polskou LGD Gorna Proсна (Opolské vojvodství).

Regionální partnerství Uničovsko, o.p.s.

Regionální partnerství Uničovsko, o.p.s. je organizací typu „místní akční skupina“ (MAS), která působí na území osmi obcí Paseka, Nová Hradečná, Lipinka, Troubelice, Medlov, Šumvald, Dlouhá Loučka, Újezd.

Uničovsko, o.p.s. je regionálním sdružením podnikatelů, spolků, místních samospráv, fyzických osob a zemědělců, kteří se odhodlali svými aktivitami a projekty přispět k naplňování princi-

pů udržitelného rozvoje obsažených v SPL Uničovsko, o.p.s. 2007–2013. Ta stanovuje priority, do kterých je v letech 2007–2013 soustředěna realizace projektů. Díky této koncentraci úsilí a nápadů je výsledkem vyšší dopad rozvoje (vyšší přidaná hodnota). Hlavním nástrojem naplňování tohoto cíle je realizace Strategického plánu LEADER SPL „Uničovsko, o.p.s. 2007–2013“, který s příspěvním prostředků Evropské Unie a státního rozpočtu ČR umožňuje realizaci a finanční podporu rozvojových projektů.

MAS Na cestě k prosperitě

MAS Na cestě k prosperitě, založená v roce 2006, se rozkládá na jižním okraji Olomouckého kraje, územím částečně zasahuje do kraje Jihomoravského v těsném sousedství s krajem Zlínským. Zahrnuje 29 obcí a vojenský prostor Březina, na daném území žije cca 17 tisíc obyvatel.

Oblast působnosti MAS Na cestě k prosperitě vznikla propojením tří sousedních mikroregionů – Němčicko, Předina, částečně Melicko a vojenský újezd Březina.

Jmenovitě tvoří region tyto obce: Brodek u Prostějova, Dobrochov, Dobromilice, Doloplazy, Drysice, Dřevnovice, Hradčany-Kobeřice, Hruška, Ko-

válovice-Osíčany, Mořice, Němčice nad Hanou, Nezamyslice, Ondratice, Otaslavice, Pavlovice u Kojetína, Pivín, Podivice, Radslavice, Srbece, Tištin, Tvorovice, Viceměřice, Vincencov, Vitčice, Vranovice-Kelčice, Vrchoslavice, Vřesovice, Zelená Hora, Želeč, vojenský újezd Březina.

Pro celou oblast je typických několik znaků – příslušnost k národopisné oblasti Haná, mimořádně rovinný reliéf a typicky vesnický charakter bez přítomnosti většího sídla.

